

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра технології виробництва молока і м'яса

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«М'ЯСНЕ СКОТАРСТВО»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

20 Аграрні науки і продовольство

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

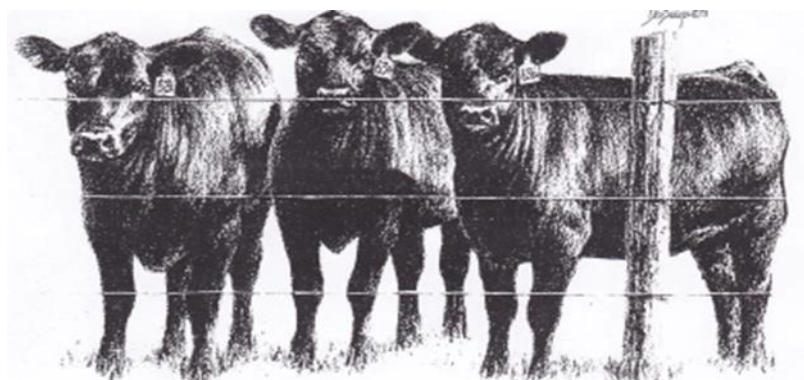
204 «Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перший (бакалаврський)

ФАКУЛЬТЕТ

Біолого-технологічний

Біла Церква – 2022

Робоча програма з дисципліни «М'ясне скотарство» для здобувачів першого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва". Укладач: І.О. Ластовська – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 19 с.

Розробник: І. О. Ластовська, канд. с.-г. наук, доцент

Гарант освітньої програми, доцент _____ Р. В. Ставецька

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри технології виробництва молока і м'яса
(Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри технології
виробництва
молока і м'яса, професор _____ М.М. Луценко

Схвалено науково-методичною комісією біолого-технологічного факультету
(Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.)

Голова науково-методичної комісії,
професор _____ С.В. Мерзлов

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «М'ясне скотарство»	8
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	9
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
6.1. Лекції	10
6.2. Практичні заняття	11
6.3. Самостійна робота	12
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	13
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	14
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	14
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	14
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	17
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	17

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2022-2023 навчальний рік, на вивчення дисципліни «М'ясне скотарство» для денної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 42 години (лекції – 14, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 48 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство»	Вибіркова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 2 розрахункове		4-й	3-й
Загальна кількість академічних годин – 90		<i>Семестр</i>	
		7-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 8		<i>Лекції</i>	
	14 год	6 год	
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		28 год.	8 год
		<i>Самостійна робота</i>	
		48 год	76 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Метою вивчення дисципліни «М'ясне скотарство» є набуття студентом знань, умінь і навичок на основі глибоких знань біологічних і господарських особливостей великої рогатої худоби спеціалізованих м'ясних порід, студентами буде освоєна теорія і практика одержання від неї дешевої екологічно чистої високоякісної яловичини і високопродуктивних племінних тварин.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вибіркова навчальна дисципліна «М'ясне скотарство» базується на знаннях таких дисциплін, як «Морфологія с.-г. тварин», «Розведення с.-г. тварин», «Генетика з біометрією», «Технологія відтворення тварин», «Годівля с.-г. тварин», «Виробництво, зберігання та контроль якості кормів та кормових добавок», «Гігієна і добробут тварин», «Економіка та менеджмент підприємств» вивчених на попередніх курсах.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно вимог освітньо-професійної програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» здобувачі повинні набути здатності отримувати наступні компетентності:

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ФК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.

ФК 2. Здатність використовувати сучасні знання про способи відтворення, закономірності індивідуального розвитку та розведення тварин для ефективної професійної діяльності у галузі тваринництва.

ФК 7. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції скотарства.

ФК 11. Здатність застосовувати знання організації та управління технологічним процесом переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.

<p>Програмний результат навчання за спеціальністю «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» відповідно до освітньо-професійної програми</p>	<p>Результати навчання з дисципліни «М'ясне скотарство»</p>
<p>ПРН 1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва.</p>	<p>РН 1.1 Мати спеціалізовані знання із технології виробництва продукції м'ясного скотарства. РН 1.2 Визначати живу масу худоби; нумерувати телят різними способами; брати основні проміри худоби. Ідентифікувати худобу м'ясних порід. Планувати осіменіння і отелення маточного</p>

	поголів'я худоби. Вести облік руху поголів'я на підприємстві. Забезпечувати виконання графіків приросту живої маси тварин на відгодівлі та дорощуванні. Вибраковувати тварин та комплектувати виробничі групи. Організовувати транспортування і здавання худоби на переробні підприємства за відповідними вимогами стандартів. Забезпечувати параметри та контролювати технологічні процеси з виробництва яловичини
ПРН 3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.	РН 3.1 Уміти застосувати засоби саморегуляції та вмти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності. РН 3.2 Налагоджувати відповідні зв'язки для досягнення результату.
ПРН 4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.	РН 4.1 Знати тактику та стратегію спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. РН 4.2 Уміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. РН 4.3 Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії.
ПРН 5. Забезпечувати якість виконуваних робіт.	РН 5.1 Знати методи оцінювання показників якості діяльності. РН 5.2 Уміти забезпечувати якісне виконання робіт. Налагоджувати зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт.
ПРН 8. Застосовувати знання з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.	РН 8.1 Мати спеціалізовані знання про способи відтворення, закономірності індивідуального розвитку та розведення тварин . РН 8.2 Здійснювати біометричний аналіз. Контролювати процес експлуатації плідників, оцінювати якість сперми; використовувати технічні засоби і прийоми розбавляння і організації зберігання сперми поза організмом; проводити підготовку маточного поголів'я тварин до відтворення і володіти технікою і правилами осіменіння самок основних видів тварин.

	<p>РН 8.3 Аналізувати родоводи м'ясної худоби, оцінювати екстер'єр тварин та його вади, аналізувати та обліковувати показники продуктивності та індивідуального розвитку тварин, встановлювати породну приналежність і породний напрям продуктивності тварин.</p>
<p>ПРН 13. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва молока та яловичини</p>	<p>РН 13.1 Мати базові знання з організації й управління технологічним процесом виробництва продукції тваринництва.</p> <p>РН 13.2 Забезпечувати параметри та контролювати технологічний процес виробництва яловичини.</p> <p>РН 13.2 Забезпечувати ефективну, безперебійну та безпечну роботу механізмів і обладнання. Оформляти супровідну документацію на худобу та доставляти їх на переробку з мінімальними втратами.</p> <p>РН 13.3 Здійснювати здавання -приймання тварин на переробку з контролем якості для досягнення максимального економічного ефекту. Контролювати параметри технологічного процесу забою тварин та переробки туш; оцінювати вгодованість тварин, призначених для забою, та якість одержаних від них туш; розраховувати вихід м'яса, субпродуктів, жиру-сирцю і шкур та організувати їх первинну обробку.</p>
<p>ПРН 16. Впроваджувати і використовувати на практиці науково обґрунтовані технології виробництва і переробки продукції тваринництва.</p>	<p>РН 16.1 Мати спеціалізовані знання для забезпечення параметрів та контролю перебігу технологічних процесів виробництва продукції тваринництва.</p> <p>РН16 2 Впроваджувати і використовувати на практиці сучасні науково обґрунтовані технології виробництва яловичини з метою виконання кількісних та якісних показників виробництва.</p>

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «М'ЯСНЕ СКОТАРСТВО»

Змістовий модуль 1. Біолого-технологічні основи м'ясного скотарства та розведення м'ясної худоби

Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. М'ясне скотарство: характеристика галузі, стан і перспективи розвитку Україні та за кордоном. Науково-практичні основи формування м'ясної продуктивності ВРХ м'ясних порід.

Тема 1.2. Біологія худоби м'ясного напрямку продуктивності та технологічні якості худоби м'ясного напрямку продуктивності.

Тема 1.3. Породи великої рогатої худоби м'ясного напрямку продуктивності.

Тема 1.4. Селекція, відтворення та племінна справа у м'ясному скотарстві.

Тема 1.5. Системи і способи утримання м'ясної худоби.

Змістовий модуль 2. Технології та менеджмент спеціалізованого м'ясного скотарства

Тема 2.1. Технологія одержання, вирощування і використання племінної худоби спеціалізованих м'ясних порід. Організація кормової бази для м'ясного скотарства.

Тема 2.2. Економіка виробництва яловичини і управління господарствами (фермами) з розведення м'ясної худоби.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Біолого-технологічні основи м'ясного скотарства та розведення м'ясної худоби</i>												
Тема 1.1	13,5	2	4		1, 5	6						
Тема 1.2	13,5	2	4		1, 5	6						
Тема 1.3.	13,5	2	4		1, 5	6						
Тема 1.4	13,5	2	4		1, 5	6						
Тема 1.5	14	2	4		2	6						
Разом за модуль 1	68	10	20	-	8	30	47	1	6		40	
<i>Змістовий модуль 2. Технології та менеджмент спеціалізованого м'ясного скотарства</i>												
Тема 2.1	11	2	4		2	3						
Тема 2.2	11	2	4		2	3						
Разом за модуль 2	22	4	8	-	4	6	43	1	6		36	
Всього годин	90	14	28	-	12	36	90	2	12		76	

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Біолого-технологічні основи м'ясного скотарства та розведення м'ясної худоби</i>	
<p>1.1. Принципи академічної доброчесності. М'ясне скотарство: характеристика галузі, стан і перспективи розвитку України та за кордоном. Науково-практичні основи формування м'ясної продуктивності ВРХ м'ясних порід.</p> <p>М'ясне скотарство як галузь продуктивного тваринництва в Україні. Закономірності формування м'ясної продуктивності м'ясної худоби. Методи регулювання м'ясної продуктивності м'ясної худоби. М'ясне скотарство за кордоном. М'ясна продуктивність великої рогатої худоби. Основні ознаки м'ясної продуктивності та їх визначення</p>	2
<p>1.2. Біологія худоби м'ясного напрямку продуктивності та технологічні якості худоби м'ясного напрямку продуктивності.</p> <p>Господарська зрілість, вік і жива маса телиць та бугайців при першому паруванні. Репродуктивний цикл і його періоди. Обґрунтування і організація сезонних отелень. Планування осіменіння і отелень у стаді м'ясної худоби товарного та племінного призначення. Оцінювання відтворної здатності худоби. Структура стада і фактори впливу на його ремонт.</p>	2
<p>1.3. Породи великої рогатої худоби м'ясного напрямку продуктивності</p> <p>Поняття про породу, структура породи. Класифікація порід. Біологія та класифікація м'ясних порід ВРХ. Зарубіжні породи у м'ясному скотарстві України. Вітчизняні породи у м'ясному скотарстві України, збереження порід.</p>	2
<p>1.4. Селекція, відтворення та племінна справа у м'ясному скотарстві.</p> <p>Особливості племінної роботи у м'ясному скотарстві. Селекційні ознаки м'ясної худоби. Організація відбору у м'ясному стаді. Система підбору у м'ясному скотарстві. Методи розведення м'ясної худоби. Принципи селекції великої рогатої худоби. Основні селекційні ознаки добору. Системи селекції м'ясної худоби.</p>	2
<p>1.5. Системи і способи утримання м'ясної худоби</p> <p>Технологія утримання м'ясної великої рогатої худоби. Застосування приміщень полегшеного типу у м'ясному скотарстві. Пасовищне</p>	2

утримання м'ясних корів.	
Разом за змістовий модуль 1	10
<i>Змістовий модуль 2. Технології та менеджмент спеціалізованого м'ясного скотарства</i>	
<p>2.1. Технологія одержання, вирощування і використання племінної худоби спеціалізованих м'ясних порід. Організація кормової бази для м'ясного скотарства.</p> <p>Стан і значення племінного м'ясного скотарства. Науково-практичні основи спрямованого вирощування ремонтного молодняку. Вирощування ремонтних телиць після відлучення від матерів. Годівля і утримання нетелей. Технологічний процес отримання, вирощування, оцінки та використання бугаїв у племінних господарствах, племпідприємствах. Контрольно-випробувальні станції, їх роль у поліпшенні племінних якостей бугаїв.</p> <p>Мінеральна підгодівля тварин на пасовищах. Потреби м'ясних корів в енергії та поживних речовинах. Годівля корів залежно від їх фізіологічного стану, віку та пори року. Особливості вирощування підсисних телят. Відлучення телят. Годівля, догляд і утримання телиць після відлучення від матерів. Годівля і утримання нетелей.</p>	2
<p>2.2. Економіка виробництва яловичини і управління господарствами (фермами) з розведення м'ясної худоби</p> <p>Фактори, що зумовлюють прибутковість галузі м'ясного скотарства. Організаційні форми функціонування і створення господарств, що спеціалізуються на вирощуванні м'ясної худоби. Принципи управління на фермах з розведення м'ясної худоби.</p>	2
Разом за змістовий модуль 2	4
Всього	14

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Біолого-технологічні основи спеціалізованого м'ясного скотарства та розведення м'ясної худоби</i>		
1	Зажиттєва оцінка м'ясної продуктивності худоби спеціалізованих м'ясних порід	2
2	Прогнозування основних параметрів вирощування молодняку ВРХ на м'ясо та виробництва яловичини на фермі	2
3	Післязабійна оцінка м'ясної продуктивності ВРХ м'ясних порід	2
4	Вгодованість м'ясної худоби та способи її визначення	2
5	Типи конституції та екстер'єр м'ясної худоби	2
6	Методи оцінки екстер'єру м'ясної худоби. Ідентифікація та	2

	облік у м'ясному скотарстві	
7	Бонітування ВРХ спеціалізованих м'ясних порід. Бонітування корів спеціалізованих м'ясних порід (в умовах виробництва)	2
8	Лінійно-груповий підбір у м'ясному скотарстві. Заходи щодо інтенсифікації відтворення стада у м'ясному скотарстві	2
Разом за змістовий модуль 1		16
<i>Змістовий модуль 2. Технології та менеджмент спеціалізованого м'ясного скотарства</i>		
9	Технологічний проект виробничого процесу на проектованій товарній м'ясній фермі	2
10	Планові обсяги виробництва яловичини на проектованій товарній м'ясній фермі	2
11	Технологічне вирішення утримання м'ясної худоби проектованої товарної м'ясної ферми	2
12	Інтенсивно-пасовищне утримання маточного стада. Розрахунок річної потреби в кормах м'ясного стада проектованої ферми	2
13	Ефективність виробництва продукції у проектованому фермерському господарстві. Принципи управління на фермах, що займаються розведенням м'ясної худоби	2
14	Складання резюме до бізнес-плану проектованої товарної м'ясної ферми. Особливості м'ясного скотарства у зонах, забруднених продуктами радіоактивного розпаду	2
Разом за змістовий модуль 2		12
Всього		28

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Біолого-технологічні основи м'ясного скотарства та розведення м'ясної худоби</i>		
1	Типи господарств і ферм з виробництва яловичини за технологією м'ясного скотарства	1
2	Принципи районування, внутрішньогалузева спеціалізація та інтеграція м'ясного скотарства	1
3	Скороспілість м'ясної худоби і фактори, що її зумовлюють	1
4	Плодючість як основна ознака продуктивності м'ясних корів та її складові	1
5	Молочність м'ясних корів і її визначення	1
6	Материнські якості м'ясних корів	1
7	Особливості інтер'єру м'ясної худоби	4
8	Особливості формування молочної продуктивності м'ясної худоби.	1
9	Генетичні основи удосконалення м'ясної худоби.	1

10	Ознаки відбору м'ясних корів і молодняку	1
11	Фенотиповий відбір бугаїв-плідників. Оцінка бугаїв-плідників за власною продуктивністю та якістю нащадків	1
12	Фенотиповий відбір молодняку м'ясної худоби	2
Разом за змістовий модуль 1		16
<i>Змістовий модуль 2. Технології та менеджмент спеціалізованого м'ясного скотарства</i>		
13	Роль промислового і поглинального схрещування у м'ясному скотарстві	4
14	Гібридизація у м'ясному скотарстві та її роль у породоутворенні	2
15	Біологічні основи відтворення м'ясної худоби	2
16	Природне парування та штучне осіменіння м'ясної худоби	2
17	Організація і проведення отелень м'ясних корів і догляд за новонародженими телятами	2
18	Біологічний і ціновий цикли у м'ясному скотарстві	2
19	Фактори, що впливають на прибутковість м'ясного скотарства	2
20	Профілактика захворювань худоби під час вирощування, відгодівлі та нагулу	2
21	Біологічна, технологічна і екологічна оцінка основних м'ясних порід, що розводять в Україні	3
22	Репродуктивний цикл і його періоди	3
23	Управління відтворенням поголів'я м'ясної худоби	2
Разом за змістовий модуль 2		26
Всього годин		42

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Кормова база фермерського господарства;
2. Розробити бізнес-план товарної ферми з виробництва яловичини за технологією м'ясного скотарства у фермерському господарстві.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; лабораторних досліджень; конференцій; ділових та рольових ігор.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «М'ясне скотарство» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі *Microsoft Office Power Point*, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; конференцій; ділових та рольових ігор.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа *Moodle* Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи *ZOOM*, *Microsoft Team*, *Google Meet*, електронна пошта, мобільні додатки *Viber*, *Telegram*.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Іспит	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Нормативно-технічна документація;
4. Живі тварини;

Технічні засоби:

1. Ваги електронні;
2. Мірна стрічка;
3. Мірний циркуль;
5. Муляжі;
6. Мірна палиця;

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Угнівенко А.М., Колісник О.І., Кос Н.В. «М'ясне скотарство»: Підручник. К.: «ЦП Компрінт», 2020 - 536.
2. Спеціалізоване м'ясне скотарство: Навчальне видання А.М. Угнівенко, В.І. Костенко, Ю.І. Чернявський - К.: Вища освіта, 2006
3. Технологія виробництва продукції тваринництва О.Т. Бусенко, В.С. Скоцик, А.М. Угнівенко, Маценко М.І. та інш.- К.: Вища освіта, 2012 - 495.
4. <https://bulletin-iosafety.com/index.php/journal/article/download/98/96>
5. <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1961/1/n89v2r2016lastovska.pdf>
6. http://193.138.93.8/bitstream/BNAU/1480/1/Doslidzhennia_vplyvu.pdf

Додаткова література

1. Збереженість м'ясних телят та основні фактори, що впливають на неї А.М. Угнівенко - Науковий журнал «Тваринництво та технології». 2019, С.71-76.
2. Микитюк В.М. Відродження галузі скотарства в умовах ринкових трансформацій: монографія / В.М. Микитюк. — Житомир: Вид-во "Житомирський національний агроекологічний університет", 2012. — 508 с.
3. М'ясне скотарство в степовій зоні України: монографія / [Вдовиченко Ю. В., Вороненко В.І., Найдьонова В.О., Омельченко Л.О.]. — Нова Каховка: ПИЕЛ, 2012. — 308 с.
4. Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2015 рік: стат. бюлетень [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. — К.: [б. в.], 2016. — 48 с. — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

5. Програма розвитку м'ясного скотарства в Україні на період до 2020 року / [А.А. Гетья, О.Л. Білозерський, С. М. Петренко та ін.]. — К.: НУБіП України, 2013. — 40 с.

INTERNET

1. <http://resources.ukrintei.ua/refer/search>
2. <https://www.beefresearch.ca/resources/fact-sheets.cfm>
3. <https://www.beefresearch.ca/for-researchers/research-priorities.cfm>

Робоча програма з дисципліни «М'ясне скотарство» для здобувачів першого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва". Укладач: І.О. Ластовська – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 19 с.

Ластовська Ірина Олександрівна